

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ-ΝΗΣΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΔΟΜΠΟΛΗ 30 – 453 32 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ: 26510 21927 – 26510 31427

FAX: 26510 31 427

E-mail : geoteeip@otenet.gr

Πρόταση Παραρτήματος ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Ηπείρου - Νήσων για την Ανάπτυξη του Πρωτογενούς Τομέα του Δήμου Ιωαννιτών

Πρωτογενής παραγωγή στην Οικονομική Επιστήμη ονομάζεται ο παραγωγικός τομέας δραστηριοτήτων με αντικείμενο την απόκτηση ή απόσπαση αγαθών (πρώτων υλών) άμεσης ή έμμεσης κατανάλωσης, κατ' ευθείαν από την φύση (γεωργία, αλιεία, κτηνοτροφία, μελισσοκομία, δασοκομία, θήρα, εξόρυξη μεταλλευμάτων κλπ). Ο τομέας αυτός απασχόλησης αποτελεί πηγή εισοδήματος για μεγάλο τμήμα του παγκόσμιου πληθυσμού.

Η απόσπαση πραγματοποιείται είτε με τη συλλογή (συλλεκτικές επιχειρήσεις) είτε με την εξόρυξη (εξορυκτικές επιχειρήσεις) από το έδαφος ή το υπέδαφος. Επομένως, στην πρώτη φάση της παραγωγικής διαδικασίας, τα προϊόντα πρωτογενούς παραγωγής καταναλώνονται από τους ανθρώπους, όπως έχουν, χωρίς να υποστούν καμία επεξεργασία, ή μεταποίηση-μετασχηματισμό όπως π.χ. αυγά, γάλα, χόρτα, φρούτα, μέλι, καρποί, ψάρια, κ.λπ.

Η έρευνα και η καινοτομία με γνώμονα την αιεφόρο ανάπτυξη του δήμου Ιωαννίνων μπορεί να δώσει απαντήσεις σε πολλά προβλήματα του τόπου μας (και όχι μόνο).

Κάθε απάντηση μετατρέπει την αδυναμία σε δύναμη, τις εισαγωγές προϊόντων σε εξαγωγές και την ανεργία σε εργασία για όλους. Χειροπιαστό παράδειγμα αποτελεί η μέθοδος της ταχείας κομποστοποίησης που τα τελευταία χρόνια την είδαμε σε δύο επιχειρήσεις (ΠΣ Πίνδος και Πτηνοτροφική) να μετατρέπει την κοπριά των πουλερικών από σημαντικό ρυπαντή της περιοχής σε ανάρπαστο οργανικό λίπασμα που εξάγεται από την περιοχή μας σε όλη την Ελλάδα και την Κύπρο. Στην περιοχή μας αυτά τα λιπάσματα κατέλαβαν ένα σημαντικό μέρος της τοπικής αγοράς με αντίστοιχη μείωση λιπασμάτων από άλλες χώρες.

Επειδή η έρευνα είναι απέραντη και οι καινοτομία είναι κριμένη παντού, προτείνουμε στους επιστήμονες της περιοχής μας να στρέψουν το ενδιαφέρον τους και στις παρακάτω περιοχές έρευνας, σε θέματα που άπτονται του γνωστικού αντικείμενου του επιμελητηρίου μας.

1. Αποθετήριο γνώσης σε επίπεδο Δήμου. Υποχρέωση όλων των δημοτικών ιδρυμάτων για κατάθεση όλων των εκπονημένων ή υπό εκπόνηση ερευνών στο

αποθετήριο. Ο σκοπός αυτής της βάσης δεδομένων θα είναι η συγκέντρωση όλων των μελετών που έχουν εκπονηθεί ή εκπονούνται και αφορούν την περιοχή μας ή το γεωργικό προϊόν της περιοχής μας. Στην ίδια βάση δεδομένων να υπάρχουν και προτάσεις για θέματα που πρέπει να μελετηθούν.

2. Ταμείο άμεσης απόκρισης για απάντηση σε επείγοντα άμεσα προβλήματα της γεωργικής παραγωγής. Επιστράτευση όλων των γεωτεχνικών επιστημόνων του Δήμου

3. Στοχευμένη χρηματοδότηση για έρευνα και πιλοτική εφαρμογή σε θέματα που αφορούν την περιοχή μας ή το αγροτικό προϊόν μας. Συμμετοχή στις έρευνες και των ανέργων και υποαπασχολούμενων επιστημόνων της περιοχής μας.

4. Γεωργικές προειδοποιήσεις για εχθρούς και ασθένειες στις σημαντικότερες καλλιέργειες του Δήμου. Αξιοποίηση της πρόγνωσης καιρού και του ιστορικού καταγραφών μετεωρολογικών δεδομένων του τμήματος Μετεωρολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Προσθήκη σταθμών, αύξηση υπολογιστικής ισχύς στις υποδομές του Τμήματος Μετεωρολογίας και ανάπτυξη ανάλογου λογισμικού με στόχους την ακριβή καταγραφή του μικροκλίματος και την αξιοποίηση των δεδομένων μέσω των γεωργικών προειδοποιήσεων που εκδίδει το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών.

5. Εδαφοκλιματικοί χάρτες με αποτύπωση των κοινόχρηστων υποδομών σε νέα επίπεδα πάνω στο υπόβαθρο του ΟΠΕΚΕΠΕ ή της Κτηματολόγιο ΑΕ για την επανεργοποίηση και συμπλήρωση του υφιστάμενου συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών ΝΕΑ ΓΗ εκπονημένο από το ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (<http://www.neagh.gr/Default.aspx>). Αξιοποίηση των χαρτών pH, CaCO₃, Οργ. Ουσ., των ήδη εκπονημένων εδαφολογικών μελετών (Μελέτες Ν. Σούλη, ΙΓΜΕ, εδαφολογική μελέτη Ζίτσας, κτλ.). Ψηφιοποίηση και εμφάνιση των γεωλογικών χαρτών του ΙΓΜΕ με έμφαση στην υδρογεωλογική πληροφορία. Προσθήκη σε νέα επίπεδα κλιματικών χαρτών και δικτύων κοινόχρηστων υποδομών (οδικό, αρδευτικό, ηλεκτρικό, τηλεπικοινωνιακό δίκτυο) στις περιοχές με καλλιεργήσιμη γη και προσδιορισμός των φυτών που μπορούν να ευδοκιμήσουν σε κάθε οικότοπο. Εμπλουτισμός των χαρτών με νέο επίπεδο την τοπική γνώση (τι καλλιέργειες έμπαιναν παλιά στον κάθε τόπο).

6. Επέκταση εργαλείου υποβοήθησης διαχείρισης άρδευσης σε όλη την έκταση του Δήμου. Το παραπάνω εργαλείο λειτουργεί στην πεδιάδα της Άρτας και επεκτείνεται σταδιακά στην πεδιάδα της Πρέβεζας. (<http://arta.irrigation-management.eu/>).

7. Τράπεζα γης με παρουσία όλων των αδιάθετων χωραφιών στο διαδίκτυο, συνδεδεμένη με όλη την πληροφορία που σχετίζεται με αυτά (εδαφολογικοί- κλιματικοί- φυτοκοινωνιολογικοί χάρτες καθώς και στοιχεία της τοπικής γνώσης).

8. Ολοκλήρωση των ημιτελών αναδασμών και ξεκίνημα νέων σε περιοχές με καλλιεργήσιμη γη σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ή υπό εκπόνηση ΣΧΟΟΑΠ. Εκπόνηση προμελετών άρδευσης και στράγγισης για της υπό αναδασμό περιοχές. Έμφαση στην αξιοποίηση των επιφανειακών νερών και την πιθανή συνεκμετάλλευση με λοιπές χρήσεις ύδατος.

- 9. Μέτρα προστασίας του γεωργικού χώρου από την επέκταση του δάσους.**
Άμεση ολοκλήρωση των δασικών χαρτών λαμβάνοντας υπόψη τις παραδοσιακές χρήσεις γης για τη γεωργία και κτηνοτροφία.
- 10. Προστασία του γεωργικού χώρου από την οικιστική και επαγγελματική χρήση (οικίες, φωτοβολταϊκά κτλ.).**
- 11. Χωρισμός των βοσκοτόπων** σύμφωνα με τα κοπάδια και τον αριθμό των ζώων, για αποφυγή μετάδοσης ασθενειών μεταξύ των κοπαδιών.
- 12. Προστασία των καλλιεργειών και των κοπαδιών από τα άγρια ζώα.** Κύρια αγριόχοιρος σε καλλιέργειες καλαμποκιού, μηδικής, αρκούδα σε αμπέλι, κερασιές, βατόμουρα - σμέουρα, και λύκου σε κοπάδια.
- 13. Καταγραφή των εισαγόμενων αγροτικών προϊόντων** (ζωοτροφών και υπόλοιπων γεωργικών προϊόντων) στην περιοχή της Ηπείρου και διερεύνηση τρόπων αντικατάστασης από παραγόμενα προϊόντα στη περιοχή μας. Αξιοποίηση των καταγραφών του ΟΠΕΚΕΠΕ (παραγωγικά ζώα και καλλιέργειες) στην κατεύθυνση της κάλυψης των αναγκών του Δήμου Ιωαννίνων.
- 14. Καταγραφή, μελέτη και ανάδειξη των προϊόντων που παράγονται σε κάθε τόπο του Δήμου Ιωαννίνων** (καλάθι αγροτικών προϊόντων). Ημερολογιακοί (πότε βγαίνει στην αγορά) και γεωγραφικοί χάρτες (που ακριβώς παράγεται) των παραγόμενων προϊόντων. Σύνδεση των ανωτέρω με τον αγροτουρισμό. Απεικόνιση των καταλυμάτων, των επισκέψιμων αγροκτημάτων και των μονάδων επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων στους εν λόγω χάρτες.
- 15. Μελέτη και προβολή του αγροτικού προϊόντος του Δήμου Ιωαννίνων.**
Έμφαση της προβολής στο διαδίκτυο. Οι γιορτές των αγροτικών προϊόντων (πατάτας, τομάτας, κρασιού, πέστροφας, προβάτου, αγελάδας, σαρδέλας κτλ.) με την μορφή του πανηγυριού που γίνονται σήμερα, ενώ συμβάλουν τοπικά στην διαφήμιση των παραγόμενων τοπικών προϊόντων δεν καταφέρνουν να εξυψώσουν την διαδικασία της παραγωγής και της μεταποίησης. Ο συνδυασμός των παραπάνω εκδηλώσεων με ενέργειες που προωθούν την άμιλλα, την καινοτομία, την φιλοπεριβαλλοντική πρακτική θα έδιναν μεγαλύτερη αίγλη, γνώση και αυτοπεποίθηση στον καλλιεργητή (πχ βραβεία, ταξίδια στην Γαλλία σε περιοχή με αμπέλια - κρασί, στην Ολλανδία για την πατάτα, τα θερμοκήπια κτλ.).
- 16. Στα τέλη Νοεμβρίου κάθε χρόνο (σε χρόνο που δεν υπάρχουν αγροτικές δουλειές) να διοργανώνει ο Δήμος κεντρική εκδήλωση για τους βραβευμένους του αγροτικού χώρου της Ηπείρου με παρουσίαση των καινοτομιών τους.**
- 17. Διερεύνηση οργάνωσης και λειτουργίας δημοπρατήριου χονδρικής πώλησης αγροτικών προϊόντων τύπου Ολλανδίας (στο Ρολόι).** Σύγχρονες αγροτικές αγορές πώλησης αγροτικών προϊόντων.
- 18. Μελέτη τοπικής χλωρίδας – πανίδας.** Καταγραφή και μελέτη των τοπικών ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτών. Αξιοποίηση της φυτικής συλλογής του γεωπόνου Θεόδωρου Χήτου (30.000 περίπου φυτικά δείγματα) και άλλων συλλογών με φυτά η ζώα.
- 19. Έρευνα για νέες καλλιέργειες στο Λεκανοπέδιο.**

20. Εκπαίδευση αγροτών.

21. Μείωση της ρύπανσης με αξιοποίηση της κοπριάς των πτηνοτροφιών και άλλων κτηνοτροφικών μονάδων στην κατεύθυνση της παραγωγής ενέργειας και κομποστοποιημένου λιπάσματος.

22. Αξιοποίηση των φυτικών υπολειμμάτων (πχ. κλαδευμάτων δένδρων) με κομποστοποίηση για παραγωγή λιπάσματος ή την παραγωγή ενέργεια. (πχ. πελετ).

23. Φωτοβολταϊκά σε στέγες πτηνοτροφιών και κτηνοτροφικών μονάδων και όχι σε γη υψηλής παραγωγικότητας.

24. Διαχείριση αδέσποτων και νεκρών ζώων.

25. Ανακύκλωση ή ανάκτηση ενέργειας από φθαρμένα φιλμ θερμοκηπίων, φιλμ χαμηλής κάλυψης, σκευασμάτων, συσκευασίες λιπασμάτων, και άλλα πλαστικά που χρησιμοποιούνται στον Δήμο Ιωαννίνων.

26. Ενίσχυση του προγράμματος ΕΣΥΦ με το Σύλλογο Ιδιοκτητών Καταστημάτων Αγροεφοδίων Ιωαννίνων για τη συλλογή και ανακύκλωση πλαστικών συσκευασίες φυτοπροστατευτικών

27. Σχολή Μελισσοκομίας με πτυχίο μελισσοκόμου. Δεν υπάρχει πουθενά στην Ελλάδα.

28. Ορθολογική διαχείριση δασών σε συνδυασμό με μέτρα επιτήρηση για προστασία από λαθροϋλοτόμηση και μέτρα διαχείρισης διάβρωσης εδαφών και κατολισθήσεων από τα έντονα καιρικά φαινόμενα .

29. Αγροτουρισμός. Σύνδεση του προϊόντος με την περιοχή, την ιστορία και τους ανθρώπους.

30. Ανεξαρτητοποίηση των οικισμών από την αρδευόμενη υπηρεσία μέσω Δ.Ε.Υ.Α.Ι.

31. Κατάργηση των ορίων [SWAP] (όπως στην περιοχή του Μπιζανίου).

32. ΑΜΕΣΗ λύση για το ζήτημα του αρδευτικού συστήματος της περιοχής του Κουτσελιού, το οποίο έχει δηλωθεί και πληρωθεί ως εγκατεστημένο αλλά στην πραγματικότητα δεν λειτουργεί.

33. Κατάργηση του ΕΝΦΙΑ και των Δημοτικών Τελών για τα χωράφια και τα αγροτικά κτήρια.

34. Θέσπιση ειδικών ή νέων μέτρων και κανόνων για την βιολογική κτηνοτροφία.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

α. Βελτίωση των αποδόσεων των ζώων:

1. Η επέκταση του ήδη εφαρμοζόμενου προγράμματος ελέγχου αποδόσεων και γενετικής βελτίωσης στις καθαρόαιμες φυλές προβάτων και αιγών της Ηπείρου
2. Η εφαρμογή προγράμματος αναβάθμισης των ντόπιων αβελτίωτων πληθυσμών των ορεινών και ημιορεινών περιοχών
3. Η δημιουργία υποδομών για τη στήριξη των προγραμμάτων γενετικής βελτίωσης ή αναβάθμισης των πληθυσμών
4. Η υπεύθυνη και συνεχής ενημέρωση – εκπαίδευση των αιγο-προβατοτρόφων από τους αρμόδιους, ειδικούς ζωοτέχνες στη διαχείριση των εκτροφών, ιδιαίτερα της διατροφής και του γενετικού υλικού, στην τήρηση παραγωγικών στοιχείων στην εκτροφή (βιβλίο στάβλου, γενεαλογικά στοιχεία) κ.α.
5. Η σχολαστική εφαρμογή προγραμμάτων προληπτικής υγιεινής για πρόληψη των ζωνοδόσων και των ανθρωποζωνοδόσων (βρουκέλλωση, εχينوκοκκίωση κ.λ.π.) που πέραν της μείωσης της παραγωγής αποτελεί παράγοντα απειλής της υγείας των αγροτών.

β. Παραγωγή προϊόντων ποιότητας:

Ο Δήμος Ιωαννιτών, όπως όλη η Ήπειρος, προσφέρεται θαυμάσια για την παραγωγή ποιοτικών, ΠΟΠ και παραδοσιακών προϊόντων. Έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα, έναντι άλλων περιοχών.

Η παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων σε συνδυασμό με την ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού και την ανάπτυξη των φυσικών πόρων θα μπορούσαν να διατηρήσουν τους κατοίκους στις εστίες τους.

γ. Εκσυγχρονισμός των εκτροφών:

Ο εκσυγχρονισμός των εκτροφών θεωρείται αναγκαίος και επιβεβλημένος και αφορά κυρίως στην:

1. Εκμηχάνιση της παραγωγής, που αναφέρεται κυρίως στη μηχανική άμελξη και τη χρήση ηλεκτρικών φρακτών. Με την εκμηχάνιση παράγεται πιο καθαρό γάλα, απελευθερώνονται εργατικά χέρια, οπότε είναι δυνατή η αύξηση του ποιμνίου ή η απασχόληση σε άλλες γεωργικές δραστηριότητες
2. Βελτίωση των συνθηκών εκτροφής, όπως εξηλεκτρισμός των στάβλων κ.α.
3. Επέκταση της συστηματικής σταβλισμένης αιγο-προβατοτροφίας με δυνατότητα βόσκησης για την παραγωγή προϊόντων ποιότητας και την μείωση του κόστους παραγωγής και της εξάρτησης από εισαγόμενες ζωοτροφές.

δ. Αξιοποίηση των φυσικών πόρων:

Για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των φυσικών πόρων θεωρούνται απαραίτητα τα παρακάτω μέτρα:

1. Επιτόπια μελέτη των φυσικών βοσκότοπων κοινόχρηστων ή μη και εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας στο πλαίσιο της κατάρτισης των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης.
2. Διαχείριση των βοσκότοπων ανάλογα με τη βοσκοϊκανότητα

3. Δημιουργία έργων υποδομής, όπου δεν υπάρχουν.
4. Δημιουργία πρότυπων βοσκότοπων.
5. Δημιουργία καταφυγίων για την προστασία της πανίδας.
6. **Παραχώρηση στους νέους κτηνοτρόφους ανάλογης βοσκήσιμης έκτασης** στις ημιορεινές περιοχές ή γεωργικής γης στις πεδινές, ως κίνητρο για την προσέλκυση των νέων στο επάγγελμα.

ε. Ανάδειξη του αγροτουρισμού:

Για να συνδεθεί η αιγο-προβατοτροφία με τον τουρισμό στις ημιορεινές περιοχές του Δήμου και την ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς πρέπει να γίνουν διάφορα έργα υποδομής όπως:

1. Παραδοσιακά τυροκομεία με δυνατότητα πρόσβασης επισκεπτών – τουριστών
2. Διατήρηση – ανάπλαση φυσικών περιοχών όπως η λίμνη
3. Στέγαστρα και χώροι αναψυχής από την Δασική και Τεχνική Υπηρεσία
4. Ανάπτυξη παραδοσιακών επαγγελματιών και εργαστηρίων διάδοσης παραδοσιακής μουσικής, των τοπικών χορών κ.λ.π.

στ. Οργάνωση των παραγωγών:

Η οργάνωση των παραγωγών και η δημιουργία τοπικών φορέων για την προμήθεια πρώτων υλών και ιδίως για την διακίνηση των παραγόμενων προϊόντων είναι αναγκαία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΓΕΩΤ.Ε.Ε. ΗΠΕΙΡΟΥ - ΝΗΣΩΝ